

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ,
ПРИСВЯЧЕНИЙ 25-Й РІЧНИЦІ ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я»**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ
ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ
ЗДОРОВ'Я: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
17 листопада 2017 року**

М. ЗАПОРІЖЖЯ

ОРГКОМІТЕТ

Голова оргкомітету:

Колесник Юрій Михайлович – ректор Запорізького державного медичного університету, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України

Заступники голови оргкомітету:

Книш Євгеній Григорович – завідувач кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, доктор фармацевтичних наук, професор

Алексєєв Олександр Германович – вчений секретар, доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук

Відповідальний секретар оргкомітету:

Аніщенко Михайло Анатолійович – старший викладач кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат юридичних наук

Члени оркомітету:

Алексєєва Ірина Миколаївна - доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Ткаченко Наталя Олександрівна - доцент кафедри управління і економіки фармації, медичного і фармацевтичного правознавства ЗДМУ, кандидат фармацевтичних наук, доцент

Скріпкін Сергій Васильович – начальник юридичного відділу ЗДМУ

Актуальні проблеми теорії та практики правового регулювання галузі охорони здоров'я: проблеми і перспективи: збірник тез доповідей науково-практичного круглого столу, присвяченого 25-й річниці прийняття Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (17 листопада 2017 року) / За заг. ред. д-ра мед. наук, професора, Заслуж. діяча науки і техніки України Ю. М. Колесника. – Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2017. – 152 с.

У збірнику представлені матеріали доповідей, що виражають теоретичні та практичні проблеми правового регулювання галузі охорони здоров'я в контексті сучасних тенденцій його розвитку, окреслено основні напрями їх вирішення. Авторами статей є науковці та практики галузі правознавства та охорони здоров'я з різних регіонів України, колом професійних інтересів яких є правові питання медицини та фармації.

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО	7
ВСТУП.....	8
Стеценко Семен Григорович. 25 РОКІВ ОСНОВ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я: УСПІХ, СУМНІВИ ЧИ НЕВДАЧА?.....	10
Солдатенко Оксана Володимирівна. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ.....	13
Пальченкова Вікторія Михайлівна. МЕДИЧНА ДОПОМОГА В УМОВАХ НЕСВОБОДИ.....	17
Стеценко Валентина Юріївна. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ ОБОВ'ЯЗКОВОГО МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ.....	21
Удовика Лариса Григорівна, Дічко Ганна Олегівна. ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ.....	25
Єрмоленко Дмитро Олександрович. ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ЗАХИСТУ ПРАВА ЛЮДИНИ НА ОТРИМАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ: ДОСВІД ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ..	28
Алексєєв Олександр Германович. ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ВИДІВ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ СЕКТОРІ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	32
Алексєєва Ірина Миколаївна. СТАНДАРТ ПРАВОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ФАРМАЦЕВТІВ (МАГІСТРІВ): АВТОРСЬКА ДЕФІНІЦІЯ.....	34
Аніщенко Михайло Анатолійович. СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВОВІДНОСИН В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА МЕДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ЗМІСТОВНО-СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ.....	36
Верлан-Кульшенко Олена Олександрівна, Жарлінська Раїса Григорівна, Адамчук Оксана Феліксівна, Дяченко Світлана Вільгельмівна. МЕДІАЦІЯ ЯК МЕТОД ДОСУДОВОГО ВИРІШЕННЯ МЕДИЧНОГО КОНФЛІКТУ.....	40
Воронова Ольга Василівна. ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «ТЯЖКА ХВОРОБА» В ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ.....	42
Гамбург Інна Аркадіївна. ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, ЇЇ ПРАВОГАЛУЗЕВА НАЛЕЖНІСТЬ.....	46
Гамбург Леонід Самойлович. ПОДОЛАННЯ КРИЗИ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я: ДОСВІД РЕСПУБЛІКИ КУБА.....	49
Ганзенко Олександр Олександрович. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРАНСПЛАНТАЦІЇ ОРГАНІВ ТА ІНШИХ АНАТОМІЧНИХ МАТЕРІАЛІВ ЛЮДИНИ.....	53
Гладка Таміла Іванівна. ПРОБЛЕМА ЗАКОНОДАВЧИХ ДЕФІНІЦІЙ У ЗАКОНІ УКРАЇНИ «ОСНОВИ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ОХОРОНУ ЗДОРОВ'Я».....	55

Алексєєв Олександр Германович

доцент кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного правознавства
Запорізького державного медичного університету,
кандидат фармацевтичних наук, доцент

ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ ВИДІВ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПРАВОПОРУШЕННЯ У ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ СЕКТОРІ ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

На даний час немає єдиного підходу до визначення поняття юридичної відповідальності. Кожен автор намагається підкреслити, виділити ті основні ознаки цього правового явища які, на його думку, є найбільш важливими. У цьому контексті серед найбільш загальноприйнятних можливо виділити підходи до визначення юридичної відповідальності С.С. Алексєєва, С. М. Братуся, О. С. Іоффе, В.В. Копєйчикова, П. М. Рабіновича та інших. В більшості своїй автори визначають юридичну відповідальність як обов'язок особи зазнати певних заходів державно-примусового характеру за скоєне правопорушення [1].

Виступаючи з одного боку як реакція держави на неправомірні дії правопорушників, юридична відповідальність також відображає ті динамічні процеси, що відбуваються у нормотворчому процесі держави. Загальний процес реформування національного законодавства накладає відбиток також і на правове регулювання питань притягнення порушників до різних видів юридичної відповідальності. В той же час, вказані реформістські процеси призводять до того, що окремі сфери суспільного життя, окремі галузі економіки зазнають в певних напрямках занадто прискіпливої уваги з боку законодавця, що призводить до необґрунтованого та неефективного застосування механізму юридичної відповідальності. Зазначене, в певній мірі стосується і галузі охорони здоров'я, та її складової частини - фармацевтичного сектору. Одним з шляхів вирішення вказаної проблеми нам вбачається вдосконалення науково-теоретичних підходів до проблеми якісного правового регулювання застосування заходів юридичної відповідальності за порушення норм, що діють у фармацевтичному секторі. Стрімкий розвиток законодавства призводить до появи нових елементів у системі права, в той же час, такі процеси повинні відбуватись на чіткому науковому підґрунті. Вважаємо, що такі інтенсивні процеси реформування правової системи нашої держави стосуються і диференціації юридичної відповідальності. За визначенням вже цитованого нами С. С. Алексєєва,

одним з основних секретів права як раз і є розподіл юридичної відповідальності як правового явища на самостійні види в залежності від об'єктивних критеріїв (підстав) такого поділу.

Однією з основних задач юридичної відповідальності є захист правопорядку а також забезпечення прав та свобод громадянина та конституційного ладу у країні.

Фармацевтичний сектор сфери охорони здоров'я як об'єкт правового регулювання на даний час представлений двома основними законодавчими актами – Основами законодавства України про охорону здоров'я (де на законодавчому рівні закріплені права, пільги, професійні обов'язки медичних та фармацевтичних працівників, а також окремі напрямки професійної діяльності зазначених суб'єктів), а також Законом України «Про лікарські засоби» в якому врегульовані питання обігу лікарських засобів. Зазначені законодавчі акти забезпечують реалізацію конституційного права громадянина на охорону здоров'я та медичну допомогу. Належне забезпечення прав громадян забезпечується у тому числі за допомогою інституту юридичної відповідальності. Так, відповідно до ст. 27 ЗУ «Про лікарські засоби», особи, винні в порушенні законодавства про лікарські засоби, несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільно-правову або кримінальну відповідальність згідно із законодавством. В той же час, відповідно до ст. 80 Основ, за порушення законодавства про охорону здоров'я, особи, винні у цьому несуть цивільну, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно із законодавством.

Проаналізовані статті з одного боку свідчать про те, що законодавець за правопорушення у фармацевтичному секторі передбачив наступні види юридичної відповідальності: кримінальну, адміністративну, цивільну та дисциплінарну. В той же час, фармацевтичний сектор, крім усього іншого являє собою сукупність трудових правовідносин, що виникають між окремими групами суб'єктів, та які врегульовані нормами трудового законодавства, зокрема Кодексом законів про працю України (КЗпП). Вказаним документом передбачений ще один вид юридичної відповідальності, якій застосовується і у фармацевтичному секторі – матеріальна відповідальність.

Таким, чином, проаналізувавши окремі нормативні документи – регулятори правовідносин у фармацевтичній галузі, ми приходимо до висновку, що юридичній відповідальності у фармацевтичному секторі України притаманні усі її види, адже, як слушно зазначає у своїй праці В. А. Єфанов, найбільш розповсюдженим є розподіл юридичної

відповідальності за галузевою ознакою – відповідно, на кримінальну, цивільно-правову, адміністративну, матеріальну та дисциплінарну[2].

В той же час, навіть стислий огляд нормативно-правової бази сучасної фармації свідчить про певні недоліки та неузгодженості, що існують у різних законодавчих актах, ліквідувати які, на нашу думку дозволить прийняття спеціального закону, про якій вже багато років йдеться у дискусіях представників практичної фармації а також представників юридичної та фармацевтичних наук – Закону України «Про фармацевтичну діяльність».

1. Алексеев С.С. Проблемы теории права. Т.1. Свердловск, 1972 г.

2. Ефанов В.А. Дифференциация юридической ответственности как объективный процесс модернизации современного права. Вестник ТГУ. Серия: гуманитарные науки.- 2008.- № 1(58). – С.333-335.

Алексеева Ирина Николаевна,

доцент кафедри управління і економіки фармації,
медичного та фармацевтичного правознавства
Запорізького державного медичного університету,
кандидат фармацевтичних наук, доцент

СТАНДАРТ ПРАВОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ ФАРМАЦЕВТІВ (МАГІСТРІВ): АВТОРСЬКА ДЕФІНІЦІЯ

У результаті дисертаційного дослідження за темою – Науково-теоретичне обґрунтування та організаційно-методичне вдосконалення правової освіти за спеціальністю 226 Фармація другого (магістерського) рівня вищої освіти на основі інноваційних методик та технологій, нами сформульовано визначення поняття – Стандарт правової навчальної дисципліни для фармацевтів-магістрів.

Воно базується на відповідних положеннях національного законодавства з вищої освіти та професійних кваліфікацій, орієнтованих на європейський освітній простір, а також ураховує рекомендації міжнародних офіційних документів відносно стандартів належної аптечної практики та підготовки сучасного фармацевта.

Стандарт правової навчальної дисципліни зі спеціальності 226 Фармація за другим (магістерським) рівнем вищої освіти – це опис динамічної комбінації юридично-правових знань, умінь, практичних навичок та особистісних якостей і соціальних цінностей сучасного фармацевта, що забезпечує: